

نویسنده:
سوزان لین
ترجمه‌ی:
افسانه محمدی

دانش محتوای آموزشی ویژه‌ی معلمان بازی‌ها

مقدمه

شیوه‌هایی برای پیشرفت بازیکنان مسابقه‌های رقابتی در محتوای کلاس تربیت بدنی است، زیرا آن‌ها با بچه‌هایی با توانایی‌ها، علاقه‌ها و قدرت بدنی‌های متفاوت روبه‌رو هستند. در سال‌های اخیر، بسیاری از معلمان از شیوه‌های سنتی برای آموزش تربیت بدنی دور شده‌اند. در شیوه‌های سنتی، دانش‌آموزان صرفاً مهارت‌های مجزا را فرامی‌گیرند و توانایی کمی برای اجرای مهارت‌های پیشرفته‌تر در مسابقات واقعی، دارند [Griffin, Mitchell & slin, 1997; Rink, 1998]. علی‌رغم شیوه‌ای که برای آموزش بازی‌ها و محتوای ورزشی در نظر گرفته می‌شود، وسیع‌ترین محتوای حرکتی بازی‌ها، شرایطی را فراهم می‌کند که معلمان چالش‌های دانش محتوای آموزشی را تجربه کنند. این چالش‌ها زمانی اتفاق می‌افتند که معلمان با درکی سطحی از مهارت‌ها، مفاهیم، تاکتیک‌ها و دانش یک حوزه‌ی بازی می‌کوشند، آن را به دانش‌آموزان آموزش دهند. هنگامی که دانش محتوای آموزشی به خوبی گسترش نیابد، معلمان در مشاهده‌ی حرکت دانش‌آموزان، انتخاب راهبردهای آموزشی مناسب، برنامه‌ریزی برای پیشرفت‌های مناسب، گسترش توضیحات صحیح و آشکار، و نشانه‌ها و علامت‌های یادگیری دچار مشکل می‌شوند. در نتیجه، نمی‌توانند توانایی‌ها و نیازهای یادگیرنده را در نظر بگیرند و واکنش مناسبی ارائه دهند [Lynn, 1989; Rovegno, 1993; 1994; Rovegno & Bandhauer, 1994].

هدف این مقاله، توصیف چالش‌های دانش محتوای آموزشی است که معلمان هنگام آموزش بازی‌ها و محتوای ورزشی با آن‌ها روبه‌رو می‌شوند، و ارائه‌ی پیشنهادهای برای اجتناب و یا تصحیح آن چالش‌ها. بحث در مورد چالش‌ها و راه‌حل‌های مناسب آن‌ها را به مقالات بعدی موکول می‌کنیم.

پیشرفت بازیکنان بازی‌های مسابقه‌ای، هدف اولیه‌ی بسیاری از برنامه‌های تربیت بدنی است. این مقاله، به بررسی موانع دانش محتوای آموزشی می‌پردازد که گاهی اوقات، معلمان هنگام آموزش محتوای ورزشی بازی‌ها، با آن‌ها روبه‌رو می‌شوند. قبل از توجه به درستی و دقت عملکرد، روی تولید نیرو متمرکز شوید. علامت‌ها و نشانه‌های یادگیری را ارائه دهید، اما آن‌ها را محدود نکنید. در صورت لزوم، تجهیزات را اصلاح کنید، پیشرفت‌های مناسب را گسترش دهید، و هنگام ثبت خطاها، بازخورد نشان دهید. بازی‌ها بخش اصلی بیشتر برنامه‌های تربیت بدنی مدارس ابتدایی و متوسطه را تشکیل می‌دهند.

پیشرفت بازیکنان بازی‌های مسابقه‌ای، یک هدف مقدماتی برای برنامه‌های تربیت بدنی شناخته شده است [National Association of sport and physical Education, 1995].

معلمان باید بر آموزش چگونگی بازی‌ها از سوی کودکان متمرکز شوند و درس‌ها را به گونه‌ای طراحی کنند که هر کودک، فرصتی برای گسترش اعتماد و شایستگی در اجرای مهارت‌ها و راهبردهای انجام بازی‌ها داشته باشد. کلاس بازی تربیت بدنی باید مکانی داشته باشد که در آن، همه‌ی دانش‌آموزان بتوانند، هیجان نسبتاً جزئی، اما موفقیت‌های بسیار واقعی را تجربه کنند؛ از جمله: پاس‌های به موقعی که به گل منجر می‌شوند، گرفتن توپ به طور نامتعادل که باعث ورود آن به دروازه می‌شود، پرشی که باعث فریب یار مقابل می‌شود و فضایی را برای گرفتن امتیاز به وجود می‌آورد، و یا قطع کردن فضا در لحظه‌ی مناسب برای گرفتن پاس.

چالش اصلی برای معلمان تربیت بدنی، یافتن

نیاز دارند؛ به خصوص زمانی که آن‌ها شانس بهتری برای ضربه زدن به هدف، از طریق شیوه‌ی دیگری داشتند. «مریانم بارها به من گفته بودند، ترس از روی دادن اتفاقی خارج از کنترل، معلم را از ایجاد فضایی برای بکارگیری حداکثر نیروی مجاز، منع می‌کند.»

این ترس و مشکلات حاصل از ایجاد فضای کافی برای خارج کردن اشیا از کنترل، قابل درک است، با وجود این ضرورت دارد که معلمان روی تولید نیرو تمرکز کنند؛ البته در صورتی که دانش‌آموزان نیز موظف

باشند، برای پیشرفت موفقیت‌آمیز حرکت خود بکوشند.

نشانه‌های یادگیری را ارائه دهید، اما آن‌ها را محدود نسازید

من معلمان تازه‌کار و بازیکنان باتجربه‌ای را دیده‌ام که در محدودسازی نشانه‌های یادگیری برای محتوای حرکت بازی‌ها، دارای مشکلات زیادی هستند. به نظر می‌رسد که آن‌ها تمایل دارند، هرچه را که در مورد آن محتوا می‌دانند، به یادگیرنده بگویند و می‌ترسند اگر نگویند، دانش‌آموز آن‌چه را که برای انجام موفقیت‌آمیز آن مهارت لازم است، نداند. اما به دست آوردن مجموعه‌ای از درس‌ها برای یادگیرنده، آن هم به

تمرکز روی تولید نیرو، قبل از توجه به درستی و دقت عملکرد

«هفته‌ی گذشته، من در محل تمرین دانش‌آموزان قدم می‌زدم؛ جایی که آن‌ها پرتاب توپ را به سوی هدف روی دیوار تمرین می‌کردند. تقریباً همه‌ی دانش‌آموزان، توپ را به گونه‌ای پرتاب می‌کردند که انگار نیزه‌ای را پرت می‌کنند؛ زیرا به دیوار بسیار نزدیک بودند و هدف نیز بسیار کوچک بود.» معلمان اغلب تردید دارند، به دانش‌آموزان اجازه دهند که اجرای مهارت‌ها را با حداکثر نیرو تمرین کنند. در این مورد، معلم از درک این موضوع ناتوان بود که دانش‌آموزان برای رساندن توپ به هدف، به تولید نیرو

به تویی کوچک تر نیاز داشتند. این نکته را به آن دلیل بیان می‌کنم که اصلاح تجهیزات باید در صورت لزوم انجام گیرد. اما در صورتی که اصلاح تجهیزات لازم نباشد، دانش‌آموزان را باید تشویق کرد، از تجهیزاتی به اندازه‌ی قانونی استفاده کنند.

مشکلات مشابه وابسته‌ی به یادگیری می‌تواند در صورتی رخ دهد که تجهیزات را وقتی لزومی ندارد، اصلاح کنیم، و یا اصلاح تجهیزات را برای مدتی طولانی به تعویق بیندازیم. برای مثال، معلمانی که برای آموزش بیس بال از یک توپ نرم استفاده می‌کنند، و یا برای تمرین ضربه‌ی توپ گلف، توپ‌های ویفل را به کار می‌گیرند، ممکن است بر عملکرد الگوی حرکت دانش‌آموز به شیوه‌ای منفی تأثیر بگذارند؛ به ویژه اگر اصلاح تجهیزات را برای مدتی طولانی به فراموشی بسپارند.

پیشرفت‌های مناسب را گسترش دهید

گسترش پیشرفت‌های مناسب در یادگیری، ممکن است یکی از مشکل‌ترین و مهم‌ترین فعالیت‌هایی باشد که ما به عنوان معلم انجام می‌دهیم. از هر شیوه‌ای که برای آموزش بازی‌ها استفاده می‌کنید، لازم است پیشرفتی از فعالیت‌های حرکتی در آن وجود داشته باشد تا یادگیری‌های بازیکنان، بازی‌های رقابتی را ممکن سازد.

بر این مسئله تأکید می‌کنم که از لحاظ گسترش بازی‌ها، پیشرفت‌های مناسبی وجود دارند که لازم است در صورت مطلوب بودن نتیجه‌ی عملکرد، ماهرانه ارائه شوند.

تابستان گذشته، در انجمنی از معلمان حضور داشتم؛ جایی که مرکز توجه باید کارآمد شدن معلمان مسابقات باشد. آن‌ها به حق از این موضوع نگران بودند که واحدهای بازی‌هایشان، بازیکنان ماهری پرورش نمی‌دهند. بار دیگر این نکته برای من تداعی شد که یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های معلمان، عمق دانش و آگاهی است. مخصوصاً آموزش خاص محتوای معلمان در پیوند دادن مهارت و پیشرفت راهکارها (تاکتیک‌ها) دچار مشکل هستند. برای مثال، در یک واحد ورزشی، آن‌ها در طول چند روز مهارت‌های

صورت ارائه‌ی فعالیتی کوتاه و کم اطلاعات، بسیار دشوار است. تصمیم مناسب‌تر آن است که یک یا دو نشانه‌ی اصلی را انتخاب کنید و به دانش‌آموزان فرصت دهید تا قبل از افزودن بر اطلاعات خود، با تمرکز کیفی روی آن نشانه‌ها تمرین کنند. این موضوع برای یادگیرندگان در شروع اجرای مراحل یک فعالیت حرکتی ضروری است و در این زمینه، سن یادگیرنده اهمیت ندارد.

اطلاعات زیاد، زمانی اطلاعات بسیار زیاد محسوب می‌شود که شما یک یادگیرنده‌ی مبتدی باشید. شیوه‌ای که به ندرت می‌بینیم از آن استفاده می‌کنند و می‌تواند اطلاعات ارزشمندی را به یادگیرندگان ارائه دهد، آن است که معلم در همان آغاز، محیطی را فراهم می‌آورد که نیازمند اطلاعات محدود است و «طرح محیطی» نامیده می‌شود [Rink, 1998] در این جا معلم محیطی را برای محدود ساختن واکنش حرکتی صحیح از سوی دانش‌آموز ترتیب می‌دهد. برای مثال، او برای آموزش پرش و فرود عمودی به دانش‌آموزان، ممکن است هدفی را روی سقف و در ارتفاعی مناسب برای یادگیرندگان تعبیه سازد و به آن‌ها بگوید: «پرید و آن را بگیرد.» در این صورت محیطی را به وجود آورده‌اید که واکنش مطلوب، یعنی همان خمیدگی، کشیدگی و حالت ارتجاعی بازوها را ایجاد می‌کند.

در صورت لزوم، تجهیزات را اصلاح کنید، اما تنها زمانی که لازم است

اکثر بازی‌ها و ورزش‌ها نیازمند تجهیزات متفاوتی هستند و گاهی اوقات همین تجهیزات موفقیت در یادگیری را مشکل می‌سازند. در چنین شرایطی، به جای آن‌که یادگیرنده الگوی حرکتی خود را اصلاح کند، باید تجهیزات را اصلاح کرد. اخیراً شاهد آن بودم که دانش‌آموزان سال سوم دبیرستان روی الگوی «پاس مهاجم با یک دفاع آسان» کار می‌کردند. از دیدگاه فنی، آن درس بسیار ارزشمند بود، اما برخی از دانش‌آموزان در ارسال توپ به هدفشان دچار مشکل بودند؛ زیرا توپ قانونی برای دست‌های بسیار کوچک آن‌ها، بسیار بزرگ بود. برخی از دانش‌آموزان، و نه همه‌ی آن‌ها،

دفتر انتشارات کمک آموزشی

آشنایی با مجله های رشد

مجله های رشد توسط دفتر انتشارات کمک آموزشی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وابسته به وزارت آموزش و پرورش، با این عناوین تهیه و منتشر می شوند:

مجله های دانش آموزی (به صورت ماهنامه - ۸ شماره در هر

سال تحصیلی - منتشر می شوند):

- **رشد کودک** (برای دانش آموزان آمادگی و پایه ی اول دوره ی ابتدایی)
- **رشد نوآموز** (برای دانش آموزان پایه های دوم و سوم دوره ی ابتدایی)
- **رشد دانش آموز** (برای دانش آموزان پایه های چهارم و پنجم دوره ی ابتدایی).
- **رشد نوجوان** (برای دانش آموزان دوره ی راهنمایی تحصیلی).
- **رشد جوان** (برای دانش آموزان دوره ی متوسطه).

مجله های عمومی (به صورت ماهنامه - ۸ شماره در هر سال

تحصیلی منتشر می شوند):

- **رشد مدیریت مدرسه، رشد معلم، رشد آموزش ابتدایی، رشد آموزش راهنمایی تحصیلی، رشد تکنولوژی آموزشی، رشد مدرسه فردا**

مجله های تخصصی (به صورت فصلنامه و ۴ شماره در سال

منتشر می شوند):

- **رشد برهان راهنمایی (مجله ی ریاضی، برای دانش آموزان دوره ی راهنمایی تحصیلی)، رشد برهان متوسطه (مجله ی ریاضی، برای دانش آموزان دوره ی متوسطه)، رشد آموزش معارف اسلامی، رشد آموزش جغرافیا**
- **رشد آموزش تاریخ، رشد آموزش زبان و ادب فارسی، رشد آموزش زبان**
- **رشد آموزش زیست شناسی، رشد آموزش تربیت بدنی، رشد آموزش فیزیک**
- **رشد آموزش شیمی، رشد آموزش ریاضی، رشد آموزش هنر، رشد آموزش قرآن**
- **رشد آموزش علوم اجتماعی، رشد آموزش زمین شناسی، رشد آموزش فنی و حرفه ای و رشد مشاور مدرسه.**

مجله های رشد عمومی و تخصصی برای معلمان، آموزگاران، مدیران

و کادر اجرایی مدارس

دانشجویان مراکز تربیت معلم و رشته های دبیری دانشگاه ها و کارشناسان تعلیم و تربیت تهیه و منتشر می شوند.

◆ نشانی: تهران، خیابان ایرانشهرشمالی، ساختمان شماره ۴ آموزش

و پرورش، پلاک ۲۶۸، دفتر انتشارات کمک آموزشی.

تلفن و نمابر: ۱۴۷۸ ۸۸۳۰

پاس دادن، شوت کردن و دریبل کردن را می گذرانند؛ مهارت هایی که در قالب چند درس در زمینه ی انجام بازی، دنبال می شدند. ابتدا نیز روی قوانین تمرکز می کردند. به این ترتیب، دانش آموزان در یک بازی اصلاح شده با فعالیت تاکتیکی کم و یا بدون هیچ فعالیت تاکتیکی، دچار افت می شدند. در بعضی از شیوه ها، زمان محدودی صرف پیشرفت مهارت ها می شد و گسترش فعالیت درونی در عمل وجود نداشت. بنابراین دانش آموزان نمی توانستند ترکیبی شبیه به بازی را، در تمرین تجربه کنند و در آن، به تمرین مهارت ها و راهبردهای بازی پردازند.

انتظار دانش آموز، به عنوان بازیکنی که بتواند در مسابقه ای با وجود یک مهاجم شرکت کند، بدون تمرکز روی راهکارها و یا راهبردهای مورد نیاز، به یأس و ناکامی می انجامد. بدون گسترش وسیع فعالیت درونی، دانش آموزان در تبدیل شدن به بازیکنان ماهر دچار مشکل خواهند شد. گراهام، هولت، هیل و پارکر (۲۰۰۱)، گریفین، میشل و اوسلین (۱۹۹۶)، و رنیک (۱۹۹۸)، نظریه هایی در مورد گسترش پیشرفت های مناسب ارائه داده اند. این مؤلفان عقیده دارند، معلمان به تحلیل بازی ها و برپایی فعالیت های شبیه بازی نیاز دارند؛ مواردی که به تدریج پیچیدگی ها را افزایش دهند. صرف نظر از سطح دشواری فعالیت یادگیری، معلمان باید بتوانند، فعالیت یادگیری شبه بازی را برای گسترش مهارت ها و پیشرفت بازیکنان بازی های رقابتی، ممکن سازند.

هنگام ثبت خطاها، بازخورد ارائه دهید

مطمئناً بازخورد، یک ابزار ارزشمند آموزشی است که به منظور تحریک و کمک به حفظ تمرکز دانش آموز روی فعالیت یادگیری، به کار می رود [Rink, 1998]. بازخورد خاص و متجانس، به منظور کمک به یادگیرندگان برای بهبود کیفیت واکنش هایشان ارائه می شود. ارائه ی به هنگام این نوع بازخورد، چالش بسیار بزرگی برای دانش معلم و توانایی او برای مشاهده ی حرکت محسوب می شود. بارها معلمان کارآموزی را دیده ام که یک فعالیت حرکتی را ارائه می دهند و آن گاه برای ارسال بازخورد، به یکی از

برگ اشتراک مجله های رشد

شرایط

۱- واریز مبلغ ۲۰/۰۰۰ ریال به ازای هر عنوان مجله درخواستی، به صورت علی الحساب به حساب شماره ی ۳۹۶۶۲۰۰۰ بانک تجارت شعبه ی سه راه آزمایش (سرخه حصار) کد ۳۹۵ در وجه شرکت افست.

۲- ارسال اصل رسید بانکی به همراه برگ تکمیل شده ی اشتراک.

- ✦ نام مجله :
- ✦ نام و نام خانوادگی :
- ✦ تاریخ تولد:
- ✦ میزان تحصیلات:
- ✦ تلفن:
- ✦ نشانی کامل پستی:
- استان: شهرستان:
- خیابان:
- پلاک: کدپستی:
- ✦ مبلغ واریز شده:
- ✦ شماره و تاریخ رسید بانکی:

امضا:

نشانی: تهران - صندوق پستی مشترکین	۱۶۵۹۵/۱۱۱
نشانی اینترنتی:	www.roshdmag.ir
پست الکترونیک:	Email: info@roshdmag.ir
امور مشترکین:	۷۷۳۳۶۶۵۶ - ۷۷۳۳۵۱۱۰
پیام گیر مجلات رشد:	۸۸۳۰۱۴۸۲ - ۸۸۸۳۹۲۳۳

یادآوری:

- ✦ هزینه برگشت مجله در صورت خوانا و کامل نبودن نشانی، بر عهده ی مشترک است.
- ✦ مبنای شروع اشتراک مجله از زمان وصول برگ اشتراک است.
- ✦ برای هر عنوان مجله برگ اشتراک جداگانه تکمیل و ارسال کنید (تصویر برگ اشتراک نیز مورد قبول است).

یادگیرندگان حمله می برند. با وجود این که این عمل با نیت خوبی انجام می گیرد، اما باید از آن اجتناب کرد؛ به دلیل تغییرپذیری ذاتی عملکرد. شاید دانش آموز آن شوت را فقط به این دلیل از دست داد که شیوه ی معلم این گونه بوده است و در ده تلاش قبلی، فقط یک شوت را از دست داده است. آیا آن بازخورد ضروری بود؟ شاید نه.

مزیت بازخورد در صورتی افزایش خواهد یافت که معلمان، عملکرد دانش آموز را در تلاش های تکراری از این نظر مشاهده می کنند که آیا در خطاهای او قبل از ارائه ی بازخورد، ثبات وجود دارد یا خیر. سال ها معلمان تربیت بدنی در صدد یافتن راه های بهتر آموزش مهارت ها و راهبردهای ورزشی و بازی ها به دانش آموزان بوده اند. مطالب مربوط به شیوه های تاکتیکی و ماهرانه برای آموزش بازی ها و ورزش، تنها با درک عمیق از چگونگی کمک به دانش آموزان برای تبدیل شدن به بازیکنان بسیار ماهر، برای ما سودمند خواهند بود. صرف نظر از شیوه ای که شما به کار می برید، چالش های دانش محتوای آموزشی، هنگام آموزش محتوای ورزش و بازی ها، افزایش می یابند، اما شما می توانید از این موانع و مشکلات اجتناب کنید (جدول پایان مقاله را مشاهده کنید). گسترش دانش محتوای آموزش غنی، فعالیتی معقول است که تعهد و زمان را مورد توجه قرار می دهد.

جدول دانش محتوای آموزشی برای معلمان بازی ها

- * قبل از توجه به درستی و دقت عملکرد، روی تولید نیرو و متمرکز شوید.
- * نشانه های یادگیری را ارائه دهید، اما آن ها را محدود نکنید.
- * در صورت لزوم، تجهیزات را اصلاح کنید؛ اما تنها در صورت لزوم.
- * پیشرفت های مناسب را گسترش دهید.
- * هنگام ثبت خطاها، بازخورد نشان دهید.

منبع

www. TEPE, May 2002, PP 17, 18 and 19.